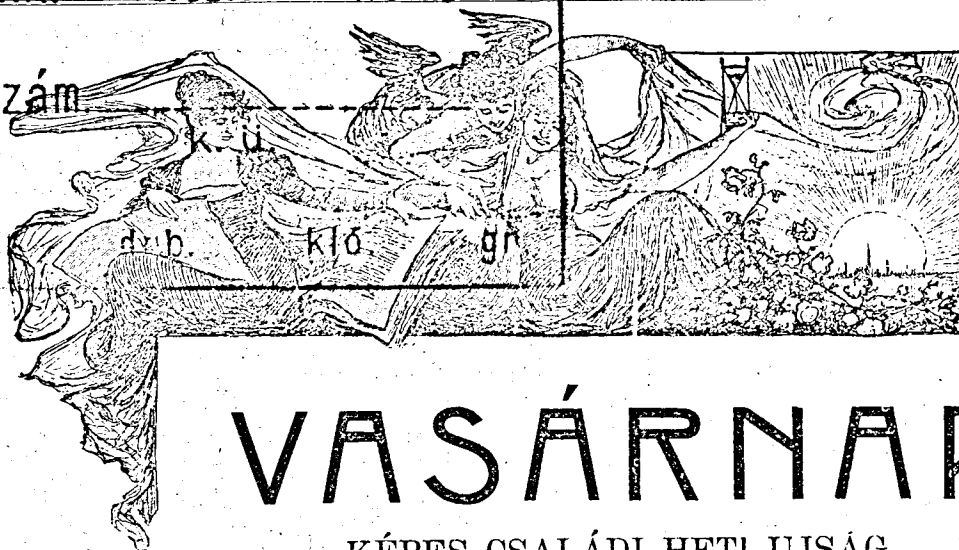

SZÁM

MAIL

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
reklamációk
küldendőkSzékelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.Előfizetési pénzek,
Becsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3

FŐSZERKESZTŐ:

NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Olvasóinkhoz.

A negyedik esztendő utolsó hónapjában vagyunk. Így tehát majdnem négy éves múlt áll hátunk megett. Ezen idő alatt a »Vasárnap« olvasóközönsége részben megváltozott, kicserélődött: de a lap ma is ugyan az, ami kezdetben volt.

Czélunk az, hogy az evang. református családok részére egy tiszta evangéliumi alapon álló ujságot adjunk. Ma már minden ember ujságot olvas. De a világi lapok nagy része, majdnem mindenik tele van evangélium ellenes dolgokkal. A Vasárnap igazi lelki táplálékot nyújt. Erősíti a hitet. Nemesíti az erkölcsi érzést. Szilárd kapocs, mely oda fűz az anyaszentegyházhoz, s ezáltal a Jézus Krisztushoz. Az életharczát Krisztus nélkül megharczolni nem lehet. Föl tehát, sorakozzunk minél többen a Krisztus zászlója alá!

Különösen a téli időben a »Vasárnap« igen kedves olvasmányul szolgál. Kérjük azért régi olvasóinkat, akik jól ismernek minket, hogy buzgókodjanak a Vasárnap terjesztésében. Előfizetési ára oly csekély, hogy sokszor egy este többet elköltünk vagy elkártyázunk annál. Aki a Vasárnapra előfizet, ebben egy biztos óvszerre talál vétkes szenvedélyei kiirtására.

A Vasárnap nem anyagi nyereség céljából indult meg. Csupán annyi anyagi jövedelemre akar szert tenni, hogy a nyomdai költségeket kifizethesse. Hátrálékos előfizetőinket szívesen kér-

jük, hogy az esedékes díjakat küldjék be, hogy a nyomdával mi is elszámolhassunk.

A Vasárnap előfizetése egész évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 korona. Az előfizetési díjak Becsek Dániel Fia könyvnyomdájába küldendők, Székelyudvarhely Arpád-utca 3 sz.

Szerkesztőség.

Közelgessünk Jézushoz az engedelmisség utján*

2.

Az életben azonban nincs meg ez a kettős irány. Ez mindenkitől engedelmisséget követel. És jaj annak a ki ehhez szokva nincs. Átkává lesz ez az emberiségnek és — ha a sors különös kedvezésben nem részesíti — átkává önmagának egyszersmint. Az ilyen ember valakivel, vagy valamivel szemben tiszteletet tanusítani, vágyainak, cselekedeteinek határt szabni képtelen. Ma a társadalmi rendnek, holnap a büntető törvénynek tilalom fájába ütközik. Nem tudja belátni, hogy a törvényes rend az ő javára is van, azt tiszteletben tartani tehát neki is kötelessége: ő mindenben csak bosszantásának jogtalan eszközét látja. Az ilyen embert lelki romlásba viszi a külső jólét, kétségbeesésbe taszítja a baj.

Ellenben az engedelmisséghez szokott ember mindenkor erősnek érzi magát. A magasban meg nem szédül; a mélyben alá nem merül. Neki a törvény és a rend nem az a kemény kőfal melybe az engedetlen kis bogár kint roncsolja össze ma-

gát, hanem biztosító, segítő karfa, hogy a mere-
deken le ne szédüljön a biztos utról. Az enge-
delmesség részére nem akadály utjában, hanem
elősegíti a cél felé mikor bölcseséggé lesz a jól-
létben, türelemmé a szenvedésben.

Csak e rövid fejtegetésből beláthatja minden
józan eszű ember, hogy az engedelmisség a leg-
nélkülözhetetlenebb vezető az élet utain.

És Krisztus vallásának ereje épen ebben
nyilatkozik legfenségesebben, mikor látjuk hogy ez
mint szövi át a mindennapi életet olyan ételsza-
bályokkal, melyek egyszersmint Isten előtti ked-
vességünknek, üdvösségünknek is feltételei. Így
lesz az engedelmisség a Krisztushoz vezető út,
a ki által Isten kegyelmét érhetjük el.

Avagy közelgethetnénk-e Jézushoz, lehet-
nénk-e az ő példájának igaz követői az engedel-
messég nélkül? Semmi esetre sem. Hisz' csak az
igyekezet erre már engedelmisség. És nem adott-e
erre az erényre ő különös példát nekünk? Vagy
csak üres beszéd volt a mikor azt mondta: az én
eledelem a menynevei atya akaratának teljesítése.
Egész élete bizonyítja, hogy rá nézve az volt a
levegő, a melyet beszívott, az volt az eledel, a
mivel táplálkozott, hogy teljesítse annak akaratát,
a ki őt elbocsátotta. Ez az engedelmisség tette
örök időkre minden gyermekek és ifjak példány-
képévé a szülők iránti tiszteletben; ez nyilatkozott
meg midőn hivatásának tudatára ébredve felvilá-
gosítólag szólt aggodó szülőinek: »avagy nem
tudjátok-e, hogy nekem az én atyámtól dolgaival
kell foglalatoskodnom;« ez tette legfőbb jellemző.

jévé az irás szavait: »engedelmes volt mind ha-
lálíg, még pedig a keresztfának haláláig.«

Válásszuk azért mi is az advent intésére
Jézushoz közelítésünkben az engedelmisség utját.
A gyermek és ifju igyekezzék megszokni, a fel-
nőtt ember gyakorolni azt. Gyermekekre és ifjura
elkövetkezik lassankint az a kor, melyben felismeri,
hogy a kényeztető kéz, mely oly édesen simogatta
tulajdonkép átkot szórt, míg az engedelmisségre
szoktató, durvának látszó kéz áldást hintett az ő
pályájára. És elkövetkezik minden emberre az idő,
melyben belátja, hogy mint a kegyes Ábrahám
vallain az engedelmisség könnyítette meg a nehéz
megpróbáltatást, mikor Isten szavára kész volt
feláldozni egyetlen gyermekét: ugy minden em-
berre nézve az engedelmisség türelme teszi elvi-
selhetővé a szenvedések terhet, ellenben az enge-
detlen perbeszállás csak fokozza azt.

Külső életünkben is megbecsülhetetlen az
engedelmisség hatása. Ez biztosítja, hogy áldozat-
kész fiai lehesünk hazánknak, hű gyermekei anya-
szentegyházunknak és viszont ez biztosítja szá-
munkra, hogy a honfiui és vallásos életnek ne
csak terheit, kötelességeit hordozzuk, de boldogító
áldásait is felismerni és élvezni tudjuk.

De épen azért egy pillanatra se feledkezzünk
meg soha, hogy a mi engedelmisségünknek *ke-
resztényének* kell lenni. Lebegjen hát a menynevei
atya akarat, Istennek parancsolata szüntelen
lelkünk előtt. Korunkban különösen szükség han-
gogoztatni ezt. Tiszteljük az ifjak szülőiket az úrnak
parancsa szerint. Hisz' az irás is eképpen inti
őket: »ti magzatok engedelmeskedjétek a ti szülői-

TÁRCSA.

A legszebb ünnep.

Irta: Csiki Albert.

Pünköszt ünnepe volt. A harangok hívó sza-
vára seregestül tódult a nép az Úr házába. Ott
volt a falu apraja-nagyja. Az öreg tiszteletes gyö-
nyörködve nézte hiveit s tekintetét fürkészeve hor-
dozta szét a sokaságon, s mint a jó pásztor, nézte,
hogy kik hiányzanak a kezére bizott nyájából.

Kezdődött a templomozás. Az orgona méla,
buzgó hangja betölti a tágas templomot. Majd
fölszeng az ének. Ó, mi szívet megkapó a hívő
lelkek összhármonijája. Valami fenséges, eget
ostromló az az ének, mely a hívők szívéből fakadva
mint egy szív, egy lélek, egy ajak Istent
dicsérve száll fel a magasba, a mindenség Urához.

Elhangzott az ének. Az öreg tiszteletes fel-
megy a szószékbe és beszél, mint apa gyerme-
keihez. Mesterképtelen, egyszerűen, de szívből jövő,
szívhez szólón beszél. Beszél a szeretetről, beszél
a szentlélek munkálkodásáról, mely nemcsak a
keresztényen egyházat építette fel egykor, de ma is
hajlékot emel a nyomornak, a szenvedésnek, apát
ad az árvának, védőt állít az özvegynek; beszél
az igazság meggyőző erejével.

Nagy András gazda is figyelemmel hallgatta
az öreg tiszteletes fejtegetéseit, s mintha valami
jó gondolat fogant volna meg agyában, boldogan
mosolygott.

A templomozás végeztével alig várta, hogy
hazamehessen.

— Te anyjuk! — szólt az ép hazaértező
feleségéhez — a tiszteletes úr mai szép beszédé-
ből sokat tanulhattunk mindnyájan. Én is azt
gondoltam, mikor az árvákról, az elhagyatottakról
beszélt, hogy miután nekünk a jó Isten nem adott
gyermeket, hát én is segítek egy ilyen árván. A
zsellérünk elhalt a tavaly, és azt gondoltam, hogy
a hátra maradt két árva gyermeket magunkoz
veszem. És még most mindjárt magunkoz hívom
őket, hisz tudom még e szent ünnepen sem igen
van mit enniök.

— Az Isten is megáldja kigyelmedet — szólt
szemét törülgetve az asszony. — Én már régen
gondoltam erre, de nem mertem mondani kigyel-
mednek, mert féltem, hogy megharagszik.

Ugy is lett, ahogy András gazda mondta.
Mindjárt el is küldöttek a gyermekekért. A fele-
sége meg előkészítette a jó ebédet, hogy ha jön-
nek, készen kapják.

Nemsokára aztán megérkezett a két kis
gyermek. Félénken jöttek szegények, de Andrásné
asszonyom szeretettel fogadta és megcsókolta őket.
Így aztán kicsinyként belebátrodtak és oda ültek
a terített asztalhoz. Gyönyörűség volt nézni a két

teknek, mert ez az igazság«. Fel sem akarja tételezni, hogy lehetne keresztyén szülő a ki ne az istenfélelem és az igazság útján terelné tanácsával, példájával a rábizottakat.

És ha mégis volnának, akár tévelygésből, akár gonosz szándékból — mint a hogy valóság-gal vannak ilyenek?! Emeljék szemüket újból a Jézusra és az ő apostalaira és megtalálják a helyes irányt. Ismerjék meg a tiszta öntudatot mikor szeliden felvilágosítja szülőit, hogy neki a menynevei atya akaratával kell foglalatoskodnia; tanuljanak tőle erélyességet mikor visszautasítja a kísértőt: »távozz tőlem sátn, mert megvagyom irva, hogy csak a te uradat Istenedet imádjad és őt szolgáljad«. Nézzenek az úr apostalaira, midőn mint megalázott foglyok férfias bátorsággal kérdezik a hatalmas főpapoktól: »ítéljétek meg ti magatok: valyon az embereknek kell-e inkább engedelmeskedni, vagy az Istennek«!

És látva e példákat: hadd hasonljon meg — Jézus szavai szerint — a fiu az apával, a leány az ő anyjával, ha ezek megfélelkezve legszentebb kötelességeikről Isten félelmétől, Jézus igaz követésétől akarnák oktanul elvonni gyermekeiket.

Engedelmeskedni mindenkor és pedig: az embernek is, a meddig szavuk Isten felé vezet, de inkább az Istennek, ha különböző irányokból választani kell!

Fel kedves ifjúság! Előre az Isten törvényének való engedelmesség útján, mert ez az út a hozzánk közelgető Jézushoz és ő benne Üdvözítőnkhez vezet!

Vége.

Pásztor.

árvát, amint ettek. András gazda nézte-nézte, arcát valami tulvilági boldogság vette körül, s arcán végig gördült egy köny — a boldogság könnye.

Nem lehet azt az érzést leírni, mit érezhetett András gazda e pillantban. A megtett kötelesség, a jó tett, jó cselekedet nyomában támadt érzést leírni nem lehet, azt érezni kell. Azért mondják, hogy a jó tett maga-magát dicséri.

Különösen a mai sivár világban ezerszeresen becsülendő a jó téteményező. Sivár, önző világot élünk, hol nem egymásnak szerető testvérei, hanem ellenségei kívánunk lenni. És ezért a sok boldogtalanság, mert a szív, a lélek, melyet Isten a jó, a szép megértésére, érzésére adott, kielégítést nem talál, s így megnyugvás, mely a boldogságnak főalapja, nem lehet soha. Önönmagunkkal meghasonlottan élünk; saját jobbik énünket nem akarjuk bizony nagyon sokszor felismerni. Mi a nap künn a természet templomában, az a szív a mi külön benső világunkban. Forrása minden jónak, irányítója minden tettünknek, cselekedetünknek. A szeretet a kapocs ember- és ember között, ez köti össze a világot minden teremtményét egy közös családban, mely egy atyának engedelmeskedik. És ez a szeretet kihűlt sokaknál, aminek szomorú bizonyítékait látjuk az életben.

Ezt a hamvadó tüzet élesíteni mindnyájunk kötelessége.

Téli világban.

Ha nincs a madárnak puha, meleg fészke
Elpusztul a fagyos, a zuzmarás tébe'.
Ha enyhelyet keres nálad koldus árva,
Ne vesd ki a fagyos, rideg éjszakába.

Ha nem kap eledelt künn a kis madárka,
Hintsél neki morzsát, ki az ablakfára,
Ne mutass ajtót, ha igazi szegények
Tőled — elcsigázva — egy falatot kérnek.

Akit tüzhelyedhez hajt a fagyos orkán
Meleg szeretettel segítsél a sorsán,
Csak annyit adj, mennyi kitelhetik tőled;
De azt jó szíveddel add szegény szenvedőnek.

Mit egyik kezéd ad, ne tudja a másik,
A jutalmat érte ne kívánd, ne várd itt.
Legfőbb jutalmadat bizony megtalálod
A te jó Atyádnál, ki téged megáldott.

G. Diószeghy Mór.

A keresztes háborúk története.

Irta: Demény Miklós.

3.

Úgy érezte a görög császár, hogy egy ellensége helyett most már kettő van. Az következt az ő politikájából, a mit meg is tett, t. i. 1097.

— Ilyen hamvadó tüzet gyújtott lángra a tiszteletes beszéde a Nagy András gazda szívében is. Önmagára, jobbik énjére talált e beszéd után András gazda is. Sohasem érzett boldogság volt szívében, mikor a két szegény árva evését végig nézte.

— Te anyjuk, — szólt oda boldogan a feleségéhez András gazda — soha, de soha nem volt nekem még ilyen boldog ünneplésem.

És igaza volt András gazdának, mert valóban ő ült akkor legszebb ünnepet.

És mennyien vannak az árvák, az elhagyottak, kik szerető, könyörülő szívekre várnak; és mennyi a seb, mely begyógyításra vár, mennyi a köny, melyet letörölni oh bár sietnők édes mindnyáján. Tekintsünk körül. Mindenki megtalálja a maga elhagyatottját és ha szeretni akar magának egy boldog, meglegedett napot; emelje fel az összeroskadót, vigasztalja a szomorkodót, enyhítse az éhezőnek kinjait, s a mi legfőbb, vigyen mindenhová őszinte testvéri szeretetet, mert ez kell ebbe a küzdő, sivár világba.

Mert akkor lesz a legszebb ünnep a világon, mikor egymást nem ellenségeknek, hanem testvéreknek tekintsük, mikor egymásért küzdve, munkálva haladunk előre az élet rögos utain, mikor mint arany fonál köt egybe embert és embert — a szeretet.

tavasznán a keresztesektől fegyverrel csikart ki esküt magának arra nézve, hogy a mit Kis-Ázsiában foglalnak a törököktől, mindazt görög hűbérül tekintik. Hiába jelentette ki Bouillon Gottfried, hogy Jézus Krisztus az ő hűbér ura, s ezután csak neki akar szolgálni; kénytelenül bár, de az erőszaknak engedve, mind elfogadták a számító császár feltételét. Ő személyes csatlakozást ígért a keresztesekhez. Egyedül a toulousi Rajmund volt kész inkább meghalni, semhogy Krisztuson kívül más hűbér urat ismerjen el. — 1097. tavaszán keltek át a kisázsiai partokra; itt legelőször a niceai seldsuk emiratust támadták meg. Miután több várat elfoglaltak s Kilids Arszlán szultánt Doryleumnál legyőzték, Kisázsia borzasztóan elpusztított földjén át folytatták utjokat Syria felé; ezen főiránytól azonban néhol el-el tértek. Nevezetesen az örmények megsegítését vették fel haditervükbe, kikben szövetségeseket reméltek. Így Bouillon Balduin egy örmény fejedelem meghívására megszállta Edessát, azt bevette, s ott 1098-ban megalapította a keresztések első ázsiai fejedelemségét. A fősereg Antiochiát vette ostrom alá, de ennek széles várfalait, s több mint 400 bástyáját nagyon nehéz volt bevenni. Egy hosszú esztendő töltötték itt el az ostrommal s akkor is csak a tarentói normann herceg segélyével jutottak eredményhez, a vár visszavételére siető Kerboga mosszuli emirt pedig, csak úgy verheték vissza, hogy Boemund csüggedő népét az újra megtalált szent lándzsa villogtatásával lelkesítette fel. Boemund ezen érdemeinek jutalmául Antiochia fejedelmévé tétetett.

Közbe jött Adhemárnak a pápa helyettesének halála, a mi a megfogyatkozott, s reményét vesztett seregben az egyetértést és rendet megbontotta. De mikor céljának végéhez közeledett a kereszties had, a mikor megpillantotta Jeruzsálemet, buzgó-sága ismét rajongássá vált. A szent várost az araboktól kellett elfoglalni, a kik egy évvel ezelőtt üzték el onnan a törököket. 1099. jul. 15.-én sikerült is ez nekik, s behatolva a városba kegyetlenül ölték, vágták a zsidókat és mohamedánokat; vér fecskendezte be a Salamon templomát és Omár mecsetjét; »Salamon templomában — mondja az egyhoru krónikások egyike — a lovagoknak térdig ért a vértócsa«. Ekkor Bouillon Gottfried egyszerre csak ledobta kardját, sisakját, saruját s fegyvertelenül, hajadon fővel, mazitláb, bünbánózsolozsmát énekelve indult a szent sir temploma felé! A merre járt a vitézek kezéből kihullott a kard. Mellőket verve, könnyek közt szánták-bánták azokat a bünöket, miket vérontás közben épen az imént is elkövettek, s betelt lelköknek minden vágya, midőn kiállott szenvedéseikért magának az Isten fiának sirjánál adhattak hálát. A keresztiesek lelkesedése és rajongása, a középkori szellem ebben a pillanatban érte el tetőpontját. A király választás vált most aktualissá. Erre nézve két párt alakult: a papok és a katonák pártja. Amazok úgy akarták volna, hogy a jeruzsálemi pátriárcha egyuttal jeruzsálemi király is legyen; ellenben ezek olyan királyt akartak, a ki maguk közül való legyen, s a ki karddal tudja védelmezni

az új országot, a melynek igen kéteshelyzete volt ott a mohamedán világ kellő közepében. Ez utóbbi párt győzött. Megkínálták a királysággal Rajmund toulousi, Róbert normandiai herceget, de ezek nem fogadták el. Végre Bouillon Gottfried magára vállalta a szent sir védelmének feladatát, s megelégedett a »Szent sir védője« czimmal; nem akart királyi czimet viselni ott, a hol Jézust »zsidók királyának« csufolták, s koronát ott, a hol Jézus tövis koronát hordott. Ezzel végződött az első kereszties hadjárat, melylyel négy egymástól független keresztien fejedelemséget alapítottak a keresztiesek.

E siker a lelkesedést Európában fokozta, s újra három kereszties had indult meg (1101.) a mohamedánok központja Bagdad ellen, de ezen rendetlen tömegek még utközben megsemmisültek. Részvétet keltett Európában az a hír, hogy Syria főbb mohamedán országainak ereje már az Edessai grófságnak is végett vetett. III. Jenő pápa megbízásából Szent Bernát clarvanti apát, korának prófétája, egy második kereszties háboru érdekében megkezdte gyujtó szónoklatait. Szavának Francziaországban volt a legnagyobb hatása; VII. Lajos mellett, ki hogy bünei megbocsáttásának, sietett felvenni a keresztet, még a királyné és a nők is kereszties vitézek akartak lenni. S itt következik aztán a keresztien közszellem hatásának legerősebb megnyilatkozása. III. Konrad német császár is kereszties háborura határozta el magát, oly nagy ereje volt a Szt. Bernát speieri országgyűlésen mondott szónoklatának.

A gyűlölködő francziák és németek kik eddig egymás ellen harczoltak, közös vállalatra egyesültek egy magasabb cél érdekében. Ez a magasabb cél a keresztienység a maga elvont értelmében. Azonban a mily szép reményekre jogosított kezdetben a két hatalmas uralkodó egyesülése, kikhez hozzájárultak még a csehek, morvák, olaszok, s angolok, így csaknem az egész római keresztienység készen állott a harczra, ép oly nagy eredménytelenséggel végződött. Ennek oka egyfelől a nemzetközi viszonyok, t. i. Roger norman király, ki a francziákkal állott szövetségben, közös ellensége volt a görög és német császárnak, másfelől az a körélmény, hogy a német sereg tulnyomólag csöcselékből állott.

(Folyt. köv.)

Isten igéje.

A tanitványok köteleessége.

Luk. 9. 1—6.

Ebben a bibliai szakaszban Jézus a tanitványoknak utasítást ad arra nézve, hogy miként terjesszék Istennek országát.

»Ada nékik erőt és hatalmat«. Azért ajánlotta meg ezzel a tanitványokat az Úr, hogy

küzdhessenek sikerrel a gonoszság ellen s a jó cselekedetekben meg ne fáradjanak. A mai tanítványoknak, Jézus mostani követőinek is szükségük van a Jézustól nyert erőre és hatalomra, ha Isten országának terjesztésében sikerrel akarnak működni. De ez ne legyen erőszak és külső hatalom, a melylyel sajnos az egyház vakbuzgó hívei igyekeztek gyakran utat törni a keresztyénységnek, hanem legyen a lélek ereje és hatalma, a léleknek fensősége, a mivel Isten országát hirdetjük. A lelkeken uralkodni csak a lélek erejével lehet. Az oroszán szelidítő szemének tüzevel tekintetének erejével hajtja engedelmességre a vad állatot s uralkodik annak vad ösztönén. A próféta lelki fenségével, magasabb lelki erejével vezeti a jóra az ő híveit s tartja vissza őket a gonosz cselekedetektől. Ezt a lelki erőt és hatalmat ő is az Urtól kapja, a ki hozzá szól az ő igéje által s erőt ad az erőtléneknek.

Továbbá ezt mondta Jézus nekik: »Semmit az utra ne vigyetek, se pálczákat, se táskát, se kenyeret, se pénzt, se két ruhátok ne legyen«. A sok uti podgyász terhes az utazóra. Igen leköti figyelmét s nem végezheti pontosan előirányzott teendőit. Az apostol, a hittérítő nem foghat működéshez sokféle külső eszközzel. Megbénítaná ez munkásságát. Pálczát nem vihet. »A te vesződ és botod vigasztalnak engemet«. (Zsol. 23. 4) Tászkát is hűzába visz, mert az igazi apostolnak úgy is üres a zsebe s a táskája.

Kenyér sem kell az utra. Ő osztogatja az életnek kenyerét, Jézus beszédét s kap helyette igazi kenyeret az irgalmas szívüektől. Pénzt nem visz, mert ha vinne, a legelső állomásnál el kellene osztogatni a sok szerencsétlen és szegény közt, a kik az apostol utjába esnek. Tehát semmit az utra ne vigyetek abból, a mi mulandó, a mi szét foszlik, mint a köd a napfénye mellett. Hanem vigyetek a lelkikincsekből, a melyek nem pusztulnak el, ha az utban hajótörés ér, vagy ha rablók és uton állók támadnak meg.

»És valamely házba bementek, ott maradjatok és onnét ne menjete ki.« Ne menjete ki akkor se ki, ha durván fogadnak. Ne ijedjete meg az első bal sikertől. Ha nem lehet első szóra a

gonosz embert megtéríteni, talán meg lehet a második, a harmadik vagy negyedik szóra. Némely ember lassankint szokja meg a rosszat, tehát lassan és fokankint tudja azt csak elhagyni. A régi rossz szokásról csak türelemmel lehet leszoktatni felebarátunkat. Kishitű próféta az, aki mindjárt az első lépésnél meghátrál. Ha valamely házba bementek, ott maradjatok és onnét ne menjete ki.

Megtörténik az is, hogy eleinte nem értik meg a ti beszédeteket. Ujra el kell azt mondani. Megint lelkükbe kell vésní az igazságot. Jézus ereje és hatalma ékesszólóvá tesz titeket, világossá és eredményessé változtatja a ti beszédeteket. Csak ott maradjatok és onnét ne menjete ki.

Ne távozz egy házból sem, a mig valami áldást nem hagysz ott. Legyen az egy szelíd vigasztalás, egy barátságos készsörítés, vagy egy új reményt nyújtó vidám tekintet. Jézus tanítványai vagyunk mi is. Használjuk mi is azt az erőt és hatalmat, amelyet az igazi Krisztusi szeretet által gyakorolhatunk felebarátaink felett

Ez mindnyájunknak kötelessége. Mindnyájan összevagyunk kötve a szeretet titkos ereje és hatalma által. A kiknek lelkében nagyobb ez a szeretet, azok fölényt, királyi fensőséget gyakorolnak a kisebbek felett. Ezen az erőn, ezen a hatalman épül fel Istennek országa itt e földön.

Király Béla.

DARZSILINGI MONGOL-LÁMA.

Életigazságok.

Szívesen nyujts segédkezet a hibáját megbánó bűnösnek; tultott szigorral és lenéző büszkeséggel vissza ne rettentésd.

Vendégedet ne csak étellel, itallal kínáld, hanem szivességed mutasd ki, gondoskodván minden szükségéről.

Törekedjél arra, hogy benned jó földbe hulljon a mag.

Öröm-mámorodban semmit se ígérj, s ha rosszat fogadtál, ne tetézd büneidet fogadásod betöltésével.

Adj hálát Istennek, hogy nem oly korban és országban élsz, hol oly könnyen elbánnának egy ártatlan fejével, mint a Keresztelő Jánoséval.

Jézus arra is kiterjesztette jótéteményeit, a ki tőle semmit sem kívánt, semmit sem követelt.

Jézus példájából kitetszik, hogy testünk ápolásáról sem kell megfedelkednünk.

A mit Jézus tehetett, arra mi nem vagyunk képesek; sokszor azonban azt sem tesszük, a mit tehetnénk: többünk van, mint az idevezítőnek, még sem adunk az éhezőknek.

Veszélyben, nyomorban mihelyt hitedet elveszted, magad is elvesztél.

A bölcs nemcsak szóval tanít, hanem tetteit is tanulságosokká teszi másokra nézt, mint Jézus, tanítványaira nézt.

Ha bár legközelebről hazád iránt vagy lekötelezve, de azért idegenektől se vond meg segítségdet.

Szánalomból kell könyörölnünk a nyomorult, nem pedig azért, hogy nyakunkról lerázzuk.

Ne hagyj fel minden reménnyel, ha könyörgésedet nem is hallgatja meg rögtön az Isten.

Könyves ház.

Megjelent és kapható Dr. Luther Márton művei I. kötete. Szerkeszti: Dr. Masznyik Endre. Kiadja: a Luther-Társaság. Luthernek egykoru képével. (Cranach L.) Ára az egész mű megrendelőinek füzve 6 korona, szízes kötésben 8 kor. 50 fillér. Megrendelhető Kovács Sándor theol. akad. tanárnál, az Evang. Theol. Otthon felügyelőjénél Pozsonyban. Tartalma:

1. Luther előljáró beszédei, Ford. Dr. Masznyik Endre.
2. A 95 tétel. (1517.) Ford. D. Masznyik Endre.
3. A 95 tétel magyarázata. (1517.) Ford. Dr. Masznyik Endre.
4. Az ágostai kihallgatás (1518.) Ford. Stromp László.
5. Béketárgyalások Miltitzcel. (1519—1520.) Ford. Stromp László.
6. A lipcsei vita. (1519.) Ford. Stromp László.
7. A római pápaságról. (1520.) Ford. Dr. Masznyik Endre.
8. Jegyzetek. A kötet 30 ivnyi terjedelmű.

Ismertetés. Dr. Luther Márton művei. Nagy szabásu mozgalom indult meg a hazai evang. egyházban. Már most készülnek a reformáció 1917-ben következő négyszázados emlékünnepeinek méltó megünneplésére. Zsilinszky Mihály államtitkár elnöklése alatt 1903. november 12-én Budapesten tartott ülésen a Luther-Társaság elhatározta a nagy reformátor. Luther műveinek lefordítását s közrebocsátását. Luther munkáiból eddig kevés jelent meg magyar nyelven, most végre az egé-

szet megkapja irodalmunk. A vállalatnak nem csapán theologiai jelentősége van, hanem egyuttal első rangu történeti forrást nyit meg közönség és kutatók előtt. A legérdekesebb egyéniségnek saját vallástételéből látjuk a reformáció rejtett műhelyét, indítékait, céljait és eszközeit. Luther lelki fejlődését ime iratai alapján nyomról-nyomra kísérhetjük, és vele együtt a reformáció egész mozgalmanak belső történetét. Kezdetben az egyháznak hű fia, a pápához ragaszkodik, csupán a szabad bírálat jogát vitatja a maga és minden hívő részére. Utóbb a visszaélések gyökeres orvoslását kívánja, de még nem bontogatja a régi alapot. Forradalmi térre akkor lép, új egyházat akkor alapít, amidőn a pápaság minden reformtörekvésnek ellen szegül. Az első kötet még a kath. egyház keblében harcoló Luthert tünteti fel. A történelmi hírü 95 tétel és magyarázata, az ágostai és Miltitz-féle tárgyalásra, a lipcsei vitára vonatkozó iratok ez időszak jellemző termékei. A magyar kiadás a weimári nagy Knaake-féle kiadás nyomán készül, a sorrendet azonban némileg megváltoztatja. A szerkesztők — igazán helyes érzéssel — a levelek csoportjából kiválasztották azokat, amelyek Luther reformatori pályáján fejlődést mutatnak vagy legalább elvi kijelentéseket foglalnak magukban. E leveleket a német kiadás a többi reformátor levelei közt időrendben elszorva közli; a magyar kiadásban a reformatori iratok közt a megfelelő tárgynál és helyen találjuk. Az utolsó rész Luthernek a pápaságról szóló munkáját tartalmazza. A következő kötet az egyházszervező, majd egyházépítő iratokra, énekekre, beszédekre stb. kerül a sor. Lehetőleg minden kötethez illusztráció is készül. Az első kötetben Luthernek egy Cranach Lukács után készült egykoru képet találjuk, mely 1520-ból való. A szerkesztést a Luther-Társaság dr. Masznyik Endrére bízta, akinek kiváló Luther életrajza közközen forog. A fordítás magyaros. Megközelíti Luther nyelvének erejét. Voltaképpen azt mondhatjuk, hogy ilyen forma nyelven irt és beszélt volna, ha a gondviselés kegyelméből magyarnak születik. A fordítók áttanulmányozták a XVI—XVII. századbeli magyar polemikus irodalmat, Dévait, Sztárayt, Telegdit, Magyarit, Pázmányt, Alvinczit stb. hogy nyelvökben az erő és magyarság mellett az anynyira jellemző ódon iz és zamat is meg legyen. Ez a kötet becsületére válik úgy a Luther-Társaságnak, mely közrebocsátja, mint a szerkesztőségnek és dolgozóitársainak, akik közül, mint e kötetnek egyik munkássát, Stromp László nevét kell még megemlitenünk. A mű nyomása tiszta és szép, ára a nagy vállalathoz képest nem drága. Megrendelhető közvetlenül Kovács Sándor theol. akad. tanárnál, Pozsonyban, esetleg könyvvarus utján. Az egész mű mintegy 12 kötetre van tervezve. Egyelőre évenként egy kötet jelenik meg, hogy a kevésbé módosak is megszerezhessék.

Mai képünkhöz.

Olvasóink *Kőrösi Csoma Sándor* életéből emlékezhetnek, hogy ő sokszor igénybe vette a mongol lámák segítségét. Mai képünk épen a *darzsilingi lámát* mutatja be. A lámák papi szolgálatot végeznek a mongoloknál, s így az ő kezükben volt a tudomány is, melyet Kőrösi meg akart ismerni. Ezért kereste fel olyan szívesen a lámákat.

Vegyes hírek.

Népgyűlések. A mióta az országgyűlést elnapolták, egymást érik az ország minden részében a népgyűlések. Egy pár helyen olyan népgyűlést is tartottak, amely helyeselte a kormány eljárását a házszabályok szigorítása tárgyában. Ezek voltak a jobbparti népgyűlések. Ezzel szemben a balpárt, jobban mondva az egyesült ellenzék határozottan tiltakozik az ellen, hogy a házszabályok megsértésével létrejött határozat érvényes legyen. Bizony, szomorú állapot, hogy ez a maroknyi magyar nép így eszi, rágja egymást. De hát elvégre is a nemzet jogainak védelmére sikra kell szállanunk.

A képviselőházat decz. hó 9-ére hívják össze. Tartva a bekövetkezendő zavaroktól, az elnök védelmére negyven szálás csendőrt rendelték be, kik polgári ruhába bujtatva, terembiztosi szolgálatot teljesítenek.

Kivándorló magyarok. Hivatalos jelentés szerint a múlt héten Fiumén át 2600 magyar vándorolt ki. Egyetlen egy hét alatt tehát 2600 magyar hagyta itt hazáját, mert nem tud megélni itthon.

A tüdőbetegekért. A József főherczeg Szanatorium Egyesület védnöke, József főherczeg, megleghangu felhívással fordult az egyes vármelegyék hölgyeihez, hogy nyújtsanak segédkezet a népszanatoriumok létesítéséhez, s e végből a jótékonycélú sorsjáték sikere érdekében alakítsanak hölgybizottságokat. Az egyesület azoknak, a kik nemes célját pártolni sietnek, a főherczeg védnök aláírásával, művésziesen kiállított oklevelet nyújt; ezenkívül az egyesület úgy rója le háláját, hogy azon hölgyeknek nevét, a kik legkiválóbb tevékenységet fejtenek ki: a népszanatorium márvány tábláján örökíti meg. A sanatoriumi hölgybizottsági tagság semmi anyagi kötelezettséggel sem jár, csupán azon erkölcsi köte-

lességet rója tagjaira, hogy a tuberkulózis elleni védelemben mennél nagyobb buzgóságot fejtsenek ki, mert csak úgy lehet sikere ezen üdvös mozgalomnak.

A kiskunhalasi kuruczszobor leleplezése. 1703. október 3-án Deák Ferencz kuruczvezér se-regéből elesett 234 vitéz emlékére Kiskunhalas város közönsége szobrot állított. A szobor egy kardiára támaszkodó busuló kuruczot ábrázol. A leleplezés ünnepe a múlt héten folyt le. Az ünneplés a templomban kezdődött, a hol Szilády Áron református lelkész gyönyörű beszédet mondott. Majd a szoborhoz vonult az ünneplő közönség. Nagy Mór dr. polgármester szoborbizottsági elnök lelkes megnyitó szavai után Bátor Gábor tanár mondotta el ünnepi beszédét, Fülöp Sándor tanár elszavalta adóját. A gimnáziumi énekkar hazafias dalaival ért véget az ünnepély. A leleplezésen a szomszéd kun városok: Kunfélegyháza, Kunmajsza, Vadkert, Szabadszállás és Kiskőrös is képviselve voltak.

Keresztelő, lakodalom és temetés. Az isten ugyancsak meglátogatta Kiss Miklós szentjobbi földmives gazdát. A szegény ember házában pár nap leforgása alatt gyermeket kereszteltek, lakodalmat ültek és halottat bucsuztattak. Ugy történt, hogy amig a gazda leányának esküvőjére készülődtek, Kiss Miklós uram hitvese egy egészséges gyermeknek adott életet, a tizediknek. Az ujszülöttet azonban az anya saját élete árán adta a világnak. A szerencsétlen asszony azon a napon, amikor a lakodalmat tüzték ki, meghalt. Mivel azonban a lakzira mindent elkészítettek, az új pár megesküdtött, s a lakodalmat és a tort is megültek. A temetés után pedig megkeresztelték a kisdedit.

A vadházasság következménye. Sok egyéb nagy bajaink között is az első helyen áll a vadházasság. Ezt igazolja az alábbi eset is, mely Amerikában történt: A magyar ember, a kit a nyomoruság, pénzvágy kivisz a hazából rendesen azzal a gondolattal megy, hogy egy pár év nem a világ, haza megy és boldogulni fog. Ezért ott-hon hagyja az asszonyt, a gyermekeket. Eleinte törődik is velük. Pénzt küld. Levelet gyakran ír. De aztán megszálja a sátán a szívét. Éva mindig akad az Adámok elcsábítására, s elfeledi az asszonyt, a gyermekeket s vadházasságra lépnek, mert azt hiszik, hogy szeretik egymást, holott a legtöbbször csak az érdek s a szenvedély a vezető. Clevelandban is a többek között együtt élt a páskaházai születésű Kőrösi Lajos, Silling Erzsébettel, ki Pelsőczre való. De az asszonynak nem igen kellett már a beteges férfi, s helyébe más választott. Kőrösi erre agyonlőtte az asszonyt. Önmagát is agyon akarta löni, de a golyó célzott tévesztett. Így börtönbe került, s az akasztófától csak a közel levő halál fogja megszabadítani. Szolgáljon a sorsuk intő példaul.

Ez az Ur megfizetheti . . . Vilmos császárról már sok Mátyás királyunkra valló anekdotát.

közölhetek a lapok. Mindenesetre a legérdekesebb egyéniség az összes mostani uralkodók között. A königwusterhauseni udvari vadászatok idején az ottani vakok intézetébe is ellátogatott kíséretével a császár s az elébe rakott mánkák közül egész kosárra valót vásárolt. A jó urak követték uruk példáját. Egy sziléziai főurnál nem volt apró pénz, hát százmárkás bankjeggyel akart fizetni. De akkor már ott állt mellette a császár, rátette kezét a gróf vállára s mosolyogva ezeket mondotta:

— Ez az ur semmit sem kap vissza, elég gazdag hozzá, megfizetheti jól az árát.

Az urak megértették a czélzást. Mindannyian gavalérosan fizettek s a vakok intézete eképp nem várt jókora adományhoz jutott.

Kolozsváron három 14—15 éves fiu, kik már régóta lopásból élnek, közelebből tolvaj kulccsal kinyitott egy órás üzleti kirakatot, s onnan több értékes órát elemelt. A boltban látták a rablást, de mire ki mentek, már elmenekültek. A rendőrség azonban nyakon csipte. Most a börtönben tanulják a nyolczadik parancsot.

Uralkodók borraivalói. Am időn az uralkodók utaznak és különösen ha külföldön utaznak, tekintélyes összegeket osztanak ki borraivalókra és ajándékokra. Azonban e tekintetben az uralkodók nem egyformán viselkednek. Vannak köztük nagylelkűek, de vannak szűkmarkuak is, sőt vannak olyanok is, akiket viszonyaik készítenek a takarékoságra. Legbőkezűbben osztja a borraivalókat és ajándékokat II. Miklós orosz czár. Amidőn mintegy másfél évvel ezelőtt Párizsban volt, néhány napi ott időzése alatt 80.000 frankot adott ki pusztán borraivalókra és ugyanannyit különböző ajándékokra. — VII. Edvard angol király már nem ilyen bőkezű, de így is 160.000 frankot kénytelen kiadni évente borraivalókban és ajándékokban. — II. Vilmos német császárról tudják, hogy a külföldön sokkal bőkezűbb, mint otthon; bőkezűségében azonban gyakran pillanatnyi szélségei korlátozzák. Legutóbbi angolországi kirándulásakor 50.000 frankot osztott ki borraivalóul. A mi uralkodónk a borraivaló és ajándékosztás tekintetében is megtartja a bölcs középutat. A perzsa sah e tekintetben merő ellentéte. Hol valószínű pazarlást követ el, hol meglepően szűkkeblű.

A vadházasság vége. Budapesten Cseplő Lidi napszámosnő tizenkét évig élt vadházasságban Molnár István 52 éves napszámosmal. A férfi az utóbbi időben goromba lett s így Cseplő Lidi külön lakást bérelt. A napokban percz-utca 1. sz. alatti lakására beállított Molnár István a fenyegetve kérlelte volt kedvesét, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony tagadó válaszára Molnár hirtelen kést vett elő, földre teperte Cseplő Lidit, s összeszurkálta. Nyolcz késszurástól vérzett, mikor bevitték a Margit-kórházba. A rendőrség a me-

rénylőt letartóztatta. Így boszulja meg magát a hitetlen élet, s az emberek még sem undorodnak meg tőle!

Közgazdaság.

Mikor ültessünk gyümölcsfát?

Az őszi ültetés a szárazabb talajon feltétlenül előnyösebb a tavaszi ültetésnél. Mert ha őszi ültetünk, a fa már ugyanakkor belegyökeresedik egy kissé a földbe s tavasszal a többi fákkal egy időben fakad s a nagyobb melegség bejöttékor már jól belegyökeresedett a földbe, így tehát a gyökér a kellő nedvességgel el tudja látni a fát, sőt a száraz nyarat is könnyen kibírja. Az őszi ültetés ott különösen igen jó, ahol alig van tavasz, mindjárt a nyári hőség kezdődik; a tavaszi ültetésnél (különösen ha egy kicsit el késünk vele), az ilyen helyen, mielőtt a fa begyökeresedhetne és kihajtana, reájön az őrjási forróság, a fa jóformán megsül, a kevés gyökér nem képes a szükséges nedvességet felvenni, azért gyakran akárhogy öntözzük is, elpusztul. Az őszi ültetésű fákat mindig be kell kötni nád, rózse vagy kukoriczszárral, hogy a nyulak hozzá ne férjenek a törzshöz, de a bekötés a fagy ellen, sőt a nagy hőség ellen is jó, ezért a kötés másfél évig is a fán hagyható. A tavaszi ültetést csakis ott ajánljuk, a hol a talaj tulnedves és attól félünk, hogy a tél folyamán a nedves talajban a fa gyökerei elfagynak.

Gabona piacz Budapesten.

Buza: . . .	50 kilónkint	10 k. 15 f. — 10 k. 42 f.
Rozs: . . .	»	» 7 k. 40 f. — 7 k. 50 f.
Árpa: . . .	»	» 6 k. 80 f. — 7 k. 30 f.
Törökbuza: »	»	» 7 k. 70 f. — 7 k. 75 f.
Zab: . . .	»	» 6 k. 90 f. — 7 k. 35 f.
Repcze . . .	»	» 11 k. — f. — k. — f.

Szerkesztő postája.

K. L. Koronka. Kaptuk, és a mihelyt megkezdett közleményeink véget érnek, adni fogjuk. A pátriába üdvözetet küldünk.

D. M. Érkávás. Köszönjük az újabb küldeményt is. Ezután már a tárczákra kerül a sor. Gyüle az előfizetés, érkeznek-e vissza az ivenk?

M. I.-né Bardócz. Szives küldeménye megérkezett és a közlendők közé soroztuk. Köszönjük.

O. L. Feketelak. Ugyan ezt izenjük. Sajnálom, hogy nem értünk czélt. Már azelőtt, mint értesültem, az útja el volt járva. Ez még kicsiség, csak ennél nagyobb baj ne érje. Szives üdvözet.

D. P. Hosszufalu. A dolgot elintéztem. Azt hiszem, hogy eddig postán meg is kapta. Szivességét az ügy érdekében köszönjük.